

Силабус курсу Ризики у бізнесі

Ступінь вищої освіти – БАКАЛАВР
Спеціальність – 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля»
Курс навчання: III Семестр: 6
Кількість кредитів: 5 ECTS
Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.е.н., старший викладач кафедри підприємництва і торгівлі
Кириленко Сергій Вікторович

Контактна інформація s.kyrylenko@wunu.edu.ua, +38 067 350 02 24

Опис дисципліни

Основною метою викладання курсу «Ризики у бізнесі» є знайомство з теоретичними основами ризик-менеджменту, оволодіння практикою застосування методів кількісної оцінки ризику в умовах ринкових відносин та прийняття ефективних управлінських рішень в ситуаціях невизначеності та ризику.

Завдання вивчення навчальної дисципліни:

- вивчення основ теорії ризику та практичного її використання в великих економічних системах в умовах невизначеності та ризику;
- одержання знань з головних питань теорії прийняття рішень з урахуванням економічного ризику, реалізація яких потребує удосконалення або перегляду стратегії діяльності суб'єктів управління;
- оволодіння знаннями методів оцінки ризиків, які дають змогу визначити рівень конкретного виду ризику за певним напрямом підприємницької діяльності та запропонувати конкретні шляхи його зниження;
- набуття навиків діагностування ризиків та обставин, що їм передують та передбачення потенційних втрат підприємства внаслідок настання ризикованих ситуацій;
- вивчення методики прийняття ефективних управлінських рішень в ситуаціях невизначеності та ризику.

Структура курсу

Години (лекц./ практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 1	Тема 1. Ризик та його ключові характеристики	Ознайомитися із сутністю поняття «ризик». Знати концепції забезпечення безпекової діяльності. Класифікувати ризики та особливості протидії ним	обговорення, опитування
2 / 1	Тема 2. Теоретичні засади управління ризиками в бізнесі	Знати особливості системи управління ризиками в бізнесі. Класифікувати методи протидії ризикам в різних ситуаціях	ситуаційні задачі
2 / 1	Тема 3. Бізнес-ризики на підприємстві	Знати, які є ризики на підприємстві та розуміти комплекс антикризових дій	опитування
2 / 1	Тема 4. Етапи реалізації програми управління ризиками у бізнесі	Ознайомитись із загальною структурою протидії ризикам в бізнесі. Вміти запропонувати до відповідної підприємницької структури свій план дій щодо ризиків	тести, обговорення
4 / 2	Тема 5. Управління операційними ризиками у бізнесі	Знати, як працює державна податкова служба України, загальні принципи організації її діяльності. Знати, як працює державна регуляторна служба України, її завдання, функції. Знати роботу дозвільної системи та ліцензування. Знати, як працює державна митна служба України, її завдання та функції, державна служба зайнятості України	опитування
2 / 1	Тема 6. Підприємницькі ризики у сфері фінансів і кредиту	Розуміти сутність фінансових та кредитних ризиків, порівнювати загальні та фінансові ризики у бізнесі	тести, обговорення
2 / 1	Тема 7. Бізнес-ризики в маркетингу	Визначити сутність ризиків в системі маркетингової діяльності підприємницьких структур. Вміти запропонувати свій комплекс безпекових дій	ситуаційні задачі
2 / 2	Тема 8. Бізнес-ризики у сфері зовнішньоекономічної діяльності	Вивчити ризики зовнішньоекономічної діяльності. Розуміти особливості ризиків на міжнародному ринку	тести, обговорення
4 / 1	Тема 9. Прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності	Знати підходи та механізм моделювання комплексу антикризових дій. Розуміти сутність бізнес-ризиків та можливі шляхи зменшення їх впливу	опитування
4 / 1	Тема 10. Кількісний аналіз проектних ризиків і можливості їх комп'ютерного моделювання	Знати особливості проектних ризиків, а також розуміти їх особливості в залежності від сфери діяльності підприємницької структури. Розуміти сутність моделювання ризикових ситуацій в бізнесі	тести, обговорення
4 / 1	Тема 11. Використання спеціалізованого програмного забезпечення у сфері управління бізнес-ризиками	Розуміти сутність спеціальних програм для моделювання ризикових ситуацій в бізнесі. Знати особливості кожної програми та її можливості, вміти використовувати їх на практиці	опитування
2 / 1	Тема 12. Психологічні аспекти прийняття економічних рішень в умовах невизначеності та ризику	Розуміти психологічну сутність ризику. Знати особливості психологічного сприйняття ризику. Вміти змодельовати ризикові ситуації в бізнесі та можливі шляхи їх подолання.	опитування

Літературні джерела

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254к/96-вр>.
2. Господарський Кодекс України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Закон України «Про акціонерні товариства». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/514-17>.
4. Закон України «Про господарські товариства». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1576-12>.
5. Закон України «Про кооперацію». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15>.
6. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.
7. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.
8. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>. – Назва з екрану.
9. Податковий Кодекс України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>.
10. Цивільний Кодекс України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Основна література:

11. Бугель Ю. В., Чекаловська Г.З. Управління ризиками в митній справі: сутність та теоретичні засади. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління* Том 31 (70). № 4, 2020.
12. Буркова Л.А., Шепелюк В.А. Управління фінансовими та податковими ризиками в бізнесі задля досягнення сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2023. №4.
13. Галушак В.В. Особливості страхування екологічного ризику в Україні. *Науковий вісник УНУ. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. Випуск 30. 2020. С. 36-40.
14. Забчук, Г., Іващук О. Банківські ризики в Україні в умовах стратегічної невизначеності розвитку національної економіки. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації : міжнар. наук. журн.* 2020. Вип. 2. С. 102-117.
15. Калініченко З.Д. Ризик-менеджмент: навчальний посібник для здобувачів спец. 051«Економіка» та 073 «Менеджмент» . Дніпро: ДДУВС, 2021. 224 с
16. Петруня Ю.Є., Літовченко Б.В., Пасічник Т.О. та ін. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник. за ред. Ю.Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.]. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.
17. Скопенко Н.С., Федулова І.В., Мазник Л.В., Кириченко О.М., Удворгелі Л.І. Економічні ризики: методи вимірювання та управління: Навчальний посібник. за заг. ред. Скопенко Н.С. К. : НУХТ, 2021. 344 с.
18. Яцишин С. Р. Види аналізу ризико-орієнтованих операцій та його складові. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф.* [м. Тернопіль, 22 травня 2020 р.] Тернопіль : ТНЕУ, 2020. С.227-229.

Додаткова література:

19. Desyatnyuk O., Naumenko M., Lytovchenko I., Beketov O. (2024) Impact of Digitalization on International Financial Security in Conditions of Sustainable Development. *Problemy Ekonomozwoju/Problems of Sustainable Development* 1/2024, 104-114 URL: <https://ph.pollub.pl/index.php/preko/article/view/5325/4341>
20. Desyatnyuk, O., Krysovatyu, A., Ptashchenko, O. and Kyrylenko, O. (2024). Enhancing financial inclusivity and accessibility of financial services through digital technologies. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. pp. 65-69. ISSN 1804-7890 https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140142/papers/A_13.pdf
21. Desyatnyuk, O., Krysovatyu, A., Ptashchenko, O. and Kyrylenko, O. (2024). Financial Security in the Conditions of Globalization: Strategies and Mechanisms for the Protection of National Interests. *Econ. Aff.*, 69(Special Issue): 261-268, <https://ndpublisher.in/admin/issues/EAv69n1z1.pdf>
22. Krysovatyu, A., Desyatnyuk, O., & Ptashchenko, O. (2024). Digital Innovations and their Ramifications for Financial and State Security. *AFRICAN JOURNAL OF APPLIED RESEARCH*, 10(1), 431–441. <https://doi.org/10.26437/ajar.v10i1.713>, <https://ajaronline.com/index.php/AJAR/article/view/713/441>
23. Вараксіна О. В., Кругова А. О. Сутність підприємницького ризику в господарській діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 4. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/217/208>

24. Васюта В. Б., Ладно Д. С. Методи оцінки підприємницьких ризиків. Eurasian scientific discussions. Proceedings of the 11th International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Barcelona, Spain. 2022. P. 462–465. URL: <https://sci-conf.com.ua/xi-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-eurasian-scientific-discussions-21-23-11-2022-barselona-ispaniya-arhiv/>
25. Горсул В. А., Усова М. О. Ризик: сутність, причини виникнення та основні види. Економічний простір. 2021. № 176. С. 58–64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/176-9>
26. Десятнюк О.М., Птащенко О.В. Digital transformations: financial and social security Збірник наукових праць за матеріалами VII міжнародної науково-практичної конференції «Обліково-аналітичне та організаційно-економічне забезпечення розвитку регіону» (25 квітня 2024 року, м. Київ). [Електронне видання]. – Київ: [Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля], 2024. – 320 с. (С. 120-122)
27. Клапків Ю. М. Формування ринку страхових послуг в Україні : концептуальні засади теорії та практики : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.08. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 510 с.
28. Сніщенко Р. Г. Економічна безпека діяльності суб'єктів господарювання : методологія оцінки та механізми забезпечення : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 530 с.
29. Тиркало Ю. Є. Господарські ризики, економічні ризики та підприємницькі ризики: економічна сутність і співвідношення понять у теорії та законодавстві України. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2022. № 3. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-3-7934>

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Ризики у бізнесі» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; аналітичні звіти, доповіді за темою заняття; презентації результатів виконаних студентами завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання результатів самостійної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; інші види індивідуальних та групових завдань; залік.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Для виконання усіх видів завдань та проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни, про які викладач повідомляє студентів на початку вивчення дисципліни. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих або електронних джерел інформації під час проведення поточного контролю знань та модульних робіт та заборонено. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час виконання практичних завдань, у яких передбачається проведення аналітичних розрахунків.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання закордоном, закордонне стажування, карантин, воєнний стан) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету шляхом виконання завдань, розміщених у системі дистанційного навчання ЗУНУ Moodle.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) навчальної дисципліни «Ризики у бізнесі» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту :

<i>Заліковий модуль 1</i>		<i>Заліковий модуль 2</i> (тренінг)	<i>Заліковий модуль 3</i> (залік)	Разом
40 %	40 %	5 %	15%	100 %
Поточне оцінювання. Середнє арифметичне значення отриманих оцінок під час занять	Поточне оцінювання. Середнє арифметичне значення отриманих оцінок під час занять	Оцінка за участь у тренінгу	Самостійна робота. Оцінка за записання тез доповіді по тематиці самостійної роботи	

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	дуже добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом